اَللّٰهُمَّ رَبَّنَآ اَنْزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ

من تصنیف لطیف شاعر بے بدل ناظر تقید لمثل خادم شرع نبی بشیر و
نذیر مولانائے محمد ولپذیر بارک اللہ لنا ولہ مسمی بہ نصائح ثمانیہ

ملقب بہ

ہدیہ دلپذیر

حسب فرمائش تاجر باصدق و یقین مقبول رب العالمین میاں کرم الدین
تاجر کتب بازار کشمیری لاہور و مالک کریمی جنتری باہتمام کارپردازان

فرہ عالم سٹیم پریس لاہور اگر طبع گردید

(باہتمام سید حسین شاہ پرنٹر کے چھپا)

بار چہارم — تعداد ۳۰۰۰ — قیمت فی جلد ۲ر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حَمِدْتُ لِسَارٍ مع صَمَدٍ خَبِيْرٍ | وَرَبِّ الْخَلْقِ مُقْتَدِرٍ قَدِيْرٍ
وَسُبُّوْحٍ وَّقُدُّوْسٍ كَرِيْمٍ | حَكِيْمٍ حَاكِمٍ مَلِكٍ قَدِيْمٍ
هُوَ الْحَيُّ الَّذِيْ خَلَقَ الْبَرَايَا | وَاَعْطَانَا مِنَ الْكُلِّ الْعَطَايَا
وَغَفَّارُ الذُّنُوْبِ بِكُلِّ حِيْنٍ | وَبَشَّرَنَا بِخَلْوَةِ حُوْرٍ عِيْنٍ
وَعَلَّمَنَا مِنَ الْقُرْاٰنِ دِيْنًا | هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا يَقِيْنًا
وَبَعْدَ الْحَمْدِ صَلٰوةً دَوَامًا | وَتَسْلِيْمًا وَّتَكْرِيْمًا تَمَامًا
عَلٰى خَيْرِ الْخَلَائِقِ مُصْطَفَانَا | وَاَكْرَمِنَا وَاَعْظَمِ مُقْتَدَانَا
مُحَمَّدٌ صَاحِبُ الْخُلُقِ الْعَظِيْمِ | رَسُوْلٌ شَاهِدٌ بَرٌّ رَّحِيْمٌ
فَرَحْمَةُ رَبِّنَا فِيْ كُلِّ حَالٍ | عَلٰى صَحْبٍ وَّاَزْوَاجٍ وَّاٰلٍ

مناجات

اِلٰهِيْ اَسْئَلُكَ فَضْلًا تَمَدَامًا | وَنَظَرًا رَحْمَةً لُطْفًا كِرَامًا
وَعِلْمًا نَافِعًا عَقْلًا كَمَالًا | وَرِزْقًا وَّاسِعًا كَسْبًا حَلَالًا
وَعَمَلًا صَالِحًا اَجْرًا عَظِيْمًا | وَعَهْدًا صَادِقًا قَوْلًا كَرِيْمًا
وَخُلْقًا اَحْسَنًا خَيْرًا كَثِيْرًا | لِسَانًا ذَاكِرًا قَلْبًا مُّنِيْرًا
وَتَوْبَةً مُّقْبِلَةً صَبْرًا جَمِيْلًا | وَشُكْرًا زَائِدًا حِرْصًا قَلِيْلًا
وَمَرَضًا زَائِلًا قَرْضًا اَدَاءً | وَبَدَنًا سَالِمًا شَوْقًا لِقَاءً
وَاَحْبَابًا وَّاَوْلَادًا سَعِيْدًا | حَيَاتًا طَيِّبًا مَوْتًا شَهِيْدًا
وَشِعْرًا نَاصِحًا نَظْمًا فَصِيْحًا | وَتَصْنِيْفًا وَّتَالِيْفًا صَحِيْحًا
اِلٰهِيْ فَاقْضِ حَاجَاتِيْ جَمِيْعًا | بِجَاهِ الْمُصْطَفٰى سَنَدًا شَفِيْعًا
فَارْحَمْنِيْ وَاَكْرِمْنِيْ فَاِنِّيْ | اَثِيْمٌ ذُوْ خَطَايَا فَاعْفُ عَنِّيْ
اَنَا الْمُخْطِيْ فَرَبِّ اغْفِرْ خَطَائِيْ | وَاَنْتَ مُجِيْبًا فَاَجِبْ دُعَائِيْ
اَتَاكَ مُحْضَرَكَ عَبْدًا يَذِيْرًا | غَرِيْبًا مُفْلِسًا شَخْصًا فَقِيْرًا

١ه خلوت بالفتح و بالکسر سنت ١٢ عنایات
٢ه تصنیف اسم مفعول [illegible] و نشر شدہ ١٢

سبب تالیف رسالہ ہذا

ہکیدن بیٹھیاں ایہ فکر آیا
جہاں وچ بے نمازاں شور پایا

پنڈاں وے پنڈ ہو مردود چلے
ہوئے پُر بے نمازاں نہیں محلے

زکوتاں بھی نہ اکثر لوک دیندے
نہ ماہ رمضان دے روزے رکھیندے

کئی زانی کئی ہوئے شرابی۔
پئی اسلام وچ ڈاڈھی خرابی۔

کئی لوکاں نے حج کرنے بھلائے
تے ہکناں ورتے بہنیاندے وبائی

بیا جاں کھاوندے مومن ہزاراں
اُجاڑیا ملک نوں آ سود خواراں

ایہناں لوکاں نے جگ سارا نچایا
مسلمانی نوں ناحق داغ لایا۔

ایہناں دے حال دا قصہ بنائے
مذمت ساریاں دی کر سنائے

نصیحت دی ایہ رسالہ
تے بے دیناں مکالے دا مکالا

کیتی جلدی میں لکھنے دی تیاری
شروع کیتا خدا دی نال یاری

خدا نے مہر کیتی اس گدا تے
شتابی پہنچیا آ مدعا تے

جدوں میں اس رسالے نوں کلیا
مرتب کر کے وچ لاہور لیایا

بخدمت آنکہ سعی او مزید است
مبارک اسم او عبد الرشید است

وہ ہے تاجر بڑا نامی گرامی
خدا دا فضل ہو اس پر مدامی

کتاباں دین اوہ ہر دم چھپیندا
سدا اسلام وچ کوشش کریندا

صحیح چھاپے تے خوش خطی نہائت
نبی دے دین دی کردا حمائیت

اُنہاں نوں آن کے میں ایہ وکھایا
ہوئے خورسند نے چھاپی لوایا

کریں منظور توں اسنوں الٰہی
ہٹاوے دور لوکاں دی تباہی۔

خطا گر ہو گئی تاں آپ بخشیں۔
مینوں بخشیں میرے ابا نے بخشیں

میرے استاد بخشیں یار بخشیں
قرابت دار تے غمخوار بخشیں

پذیر خستہ و بیکار بخشیں۔
طفیل احمد مختار بخشیں

بیان تارک الصلوٰۃ

قال اللہ تعالےٰ فی کتابہ الکریم اقیموا الصلوٰۃ ولا تکونوا من المشرکین

سنی او بے نمازا بے حیا وا
سنی شیطان دیا وڈیا بھراوا

تیرا احوال جے ظاہر کچھیوے
کلیجا مومناں دا چاک تھیوے

خدا صاحب تینوں مشرک بتایا — مُسلمانی تہیں تدہ بخرا نہ پایا
رسول اللہ تہیں پھر تاکید ہوئی — تیرا اسلام وچ حصہ نہ کوئی

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا سَهْمَ فِي الْإِسْلَامِ لِمَنْ لَا صَلٰوةَ لَهٗ

تیری جاگہہ ہی دوزخ دے تھلے — جتھے پتھر نرا مے وانگ گلے
توں ہیں پکا منافق بے ایماناں — توں ہیں دجال کافر دا بھی ناناں
ہویا شیطان اک سجدے تہیں عاری — کرے پھٹکاراں نوں خلق ساری
خدا اوسنوں دہروں مردود کیتا۔ — پیالہ لعنتاں دا گھول پیتا
ہزاران سجدیاں دے تدہ گوائے — گھیڑا بندہ تینوں لعنت نہ پائے
نبی دے دین دا تدہ تھم گرایا۔ — کوٹھا اسلام دا موذی نے ڈھایا

اَلصَّلٰوةُ عِمَادُ الدِّيْنِ مَنْ اَقَامَهَا فَقَدْ اَقَامَ الدِّيْنَ وَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ هَدَمَ الدِّيْنَ

اجے اسلام دا دعوے توں کردا — نہیں ہرگز شرم تینوں نامردا
تیرا اسلام وساں ہے کو یہا — توں ہیں مومن یزیدی قوم جیہا
نبی دے دوہتیاں دے اوہ مریلے — زبانی ہن پیغمبر دے چیلے۔
اوسی دے نام کا کلمہ جپتارن — اوسی دے دوہتیاں نوں تیر مارن
ایہو احوال تیرا بے نمازا — نہیں جائز تیرا ہرگز جنازہ
زبان اپنی تہیں توں مومن سداویں — تے کوٹھا دین دا ہردم گراویں
کریں پھر موماں دے نال ریساں — رئیساں نال کیا نسبت اخبیثاں۔
نہیں پھر مغفرت داتوں پیاسا — نہیں کفار نوں فضلاندی آسا
شفاعت دی رکھیں امیدواری — نے جنت جاونے دی انتظاری
رسول اللہ شفیع ہے عاصیاندا — شفاعت خواہ نہیں اوہ کافراندا
شفیع المذنبین اس نے سدایا — شفیع الکافرین ناہیں ہے آیا
کفر تیرا ہویا ثابت قرآنوں — توں ہیں کافر حدیثاں دے بیانوں
کراں کی کی بیان تیری برائی — سلام ہرگز نہ تینوں کرنی آئی
تیرے ناؤں یہودی ہن چنگے — تیرے کولوں پناہاں کفر منگے۔
تیرا جیکر کوئی جا نام لیوے ۔ — کتا نوچ انگلیاں شیطان دیوے

رہیں جس گھر میں توں ہڈیاندا ساڑا ہووے سارے محلے دا اُجاڑا
تیری شامت پووے جگ وچ مرولی مرض طاعون تے ہیضہ تپووے
تیری شامت تھیں آوے قحط سالی تیری شامت تہیں ہوون دیس خالی
تیری شامت پون جگ وچ لڑائیاں تیری شامت تہیں اترن سبھ بلایاں
تیری شامت کنوں باراں نہ برسن سبھے حیوان پئے پانی نوں ترسن
ہو جاون کھیتیاں سُک سڑ کے کولے جواریں باجرے کنکاں تے چھولے
پوے بجلی تیری شامت دی مارے کدی بندیاں کدی باغاں نوں ساڑے
تیری شامت لکھاں صدمے پوچاوے کدی بکڑی کدی طوفان آوے
توں ہیں مردود اللہ دی جنابوں تیری نالائقی باہر حسابوں
کدی جم جیو کے تدہ سجدہ نہ کیتا۔ کریں اسلام دا دعوےٰ پلیتا +
مریدے شاہ جیلانی کہاویں کدی مسجد تلک پھیرا نہ پاویں
مریدی لاتخف ہر دم پڑہیں توں خدا دے خوف کولوں نہ ڈریں توں
مرید اُس پیر دے رب دے پیارے نہ تیرے وانگ نی اللہ دے ملے
توں ہیں توحید تے سنت دا ویری بزرگاں نال کیا نسبت ہے تیری
پڑہیں یا شیخ توں جس دم پکارا کرے لعنت تیرے تے اوہ سوہارا
کریں دعوے مریدی دا اونہاں دا مگر تینوں نہ طالب اوہ بناندا
تیرے حق میں وصیت اُسدی ہوئی مرے جے بے نماز اس جگ تے کوئی
فلا یغسل نہلایا اوہ نہ جاوے کوئی اُس دا جنازہ نہ پڑھاوے
نہ اُس دے کفن دی صورت کچھووے مسلماناں دی قبر بن نہ دبیوے
سگاں دیوانگ اُسدا حال کریئے درندیاں پیش اُسدی لوتھ دہریئے
ایہو کافی ہے تینوں بے نمازا پڑھے ناہیں تیرا کوئی جنازا
زیادہ اس تھیں کیا تدہ باب ہووے تیرے حالوں کفر بے تاب ہووے
ابے جیکر تینوں عبرت نہ آئی سناواں نقل تینوں ہور بھائی

نقل

ہکی دن شاہ جیلانی سوہارے سویلے جاگ جنگل نوں سدہارے

کیا ویکھن ہکی جا گیہے تے آ کے
کہیا حضرت نے اُس خنزیر تائیں
سویرے توں نے مُنہ نوں کیوں چھپایا
کہے خنزیر سُن رب دے پیارے
سویرے میں نے اِستھیں مُنہ لکایا
جدوں میں بے نماز اسوقت پاواں
کیتا اسواسطے میں منہ پوشیدہ
ایہ ہے ویلا مبارک نور والا
سنی اد بے نمازا بے وفارا
تیری بد شکل تھیں او مُنہ چھپاوں
سویرے جاگ کے کردے دعائیں
جے ملیا بے نماز اس وقت کوئی
اُٹھے فجریں کرے مومن دعائیں
کوئی مومن لگے متھے سوہارا
کہے کافر جدوں فجری اٹھیوے
کوئی اپنے جیہا مینوں ملائیں۔
کہے کتا جو دن ہونے تے آیا۔
کوئی خنزیر متھے لگ نہ جاوے
کہے خنزیر یا پروردگارا
مینوں اج خیر دی متھے لگائیں
مگر نہ بے نماز ہرگز دکھائیں
تیری توقیر ہے ایہ بے نمازا
کرن نیرے کنوں دوروں نفیرا
توں ہیں درگاہ ربانی تھیں دھکیا
نمازاں نال کیوں تدہ ویر پایا۔

جو ہک خنزیر بیٹھا موہنہ چھپا کے
جو باعث مُنہ چھپاون دا بتائیں
بتا کس چیز دا تدہ خوف آیا
دِتے تینوں خدا درجے نیارے
جو مینوں بے نمازاں نے اکایا
مراں بھکھا نہ کائی چیز کھاواں
جو ویکھاں میں نہ چہرا اُس شقی دا
متھے میرے نہ لگے اوہ موکالا
کریندے شور بھی تیں تھیں کنارا
تینوں خنزیر بھی متھے نہ لاون
خدایا بے نماز اج نہ ملائیں
تمامی دن کتے ملسی نہ ڈھوئی
خدایا خیر دا ایہ دن دکھائیں۔
ملے ناہیں کوئی کافر نکارا
میرے پرمیشرا اج خیر تھیوے
کسے کتے دے متھے نہ لگائیں
کوئی میرے جیہا میلیں خدایا
سنیں خنزیر ہُن کیوں کر بتاوے
الٰہ العالماں آمرزگارا
کوئی خنزیر مینوں چا ملائیں
میری روزی میں ربا بہنگ نہ پائیں
تنس خنزیر سُن تیرا آوازا
اجے چاوڑ کریں وانگوں امیراں
توں ہرگز دین دا رستہ نہ تکیا
نقص اسلام دا کی نظر آیا *

کفر دی رسم کیوں تیں نے قبولی - نہیں چنگا لگا رستہ رسولی -
مسلمانی تھیں کیوں ہے عار تینوں نہ ہُن پچھتاوناں درکار تینوں
نمازوں کیوں ہویا کھٹا ترا دل کھیڑا کافر تینوں مرشد گیا مل
اٹھایا دین تھیں کیوں چت ہے بھائی ڈٹھی اسلام وچ کھیڑی برائی
کہیں گا حشر میں رورو کے پاژی سٹیا دوزخ میں تینوں بے نمازی
اوتھوں پھر نکلنا دشوار ہوسی - جدوں تیری جگہ فی النار ہوسی
کریں گا رَبِّ اَخرِجنی ندائیں - خدایا ہک دفعہ باہر کڈھائیں
مگر پھر نہ کوئی باہر کڈھیسی ہتھوں جھڑکاں خدا تینوں کریسی

قَالَ اخْسَئُوْا فِیْهَا وَلَا تُکَلِّمُوْنَ

نہ کر باتاں تدوں آکھے گا مولا اسی وچ ہو وسیں سڑ سڑ کے کولا
نہ کر غفلت نمازوں بے نمازا نہیں معلم حیاتی دا اندازا
ابے فرصت کوئی ساعت ہے باقی ہٹا دے آج سبھ باتاں نفاقی
نبی دے دین دا رستہ نہ چھوڑیں نمازوں جیوندیاں مکھڑا نہ موڑیں
پئیں ہے جب تلک ایہ زندگانی پڑھیں پنجے نمازاں جاودانی -

بیان تارک الزکوٰة

سنی کہاں او بخیلا مال دارا زکوٰة توں منکرا شوماں خوارا -
خدا دا حق توں نے کیوں دبایا تینوں ممسک بناں کس نے سکھایا
زبانی سیٹھ تے مہتا سدا ویں خدا دے راہ تے دھیلا نہ لاویں
دتے جس مال تے تینوں خزانے کریں توں نام اس دے تھیں بہانے
کدی خوش ہو کے تدہ صدقہ نہ کڈھیا تمامے کوڑ دے دانک وڈھیا
تیرے در تے جدوں آوے سوالی کہیں باباجی ہُن ہٹی نکالی +
گیا اگلا تے دوجا ہور آیا - اوہنوں بھی واسطے پا کے ہٹایا
ترہ بجا پھر جدوں محتاج آوے تینوں آکے خدا دا نام پاوے
دئیں او تینوں اک دھیلا خدارا کریں اس نال بھی ساعت دا کارا
اچرنوں ہو گیا روٹی دا ویلا - پڑھیں الحمد بچ جاسی ایہ دھیلا

لگایا جندرا گھر نوں سدھاناں۔
ایہو حالت تیری ہر روز ہووے
سوالی تدہ اینویں دل تھیں بنایا
اگر دیویں کسی نوں چپنہ کائی
اُچا تدہ بول ہر اک نوں سنایا
خدا دیاں نعمتاں سبھے بھُلایاں
جدوں آوے رجب والا مہینا
سوالی آن کے منگسن زکوتاں ۔
مہینہ رجب دا چھپ کے لنگھاویں
تیرے گھر جو کوئی محتاج آوے
سنیں آواز ہو جاویں چپیاتا۔
کسے دینال ایہ جوڑیں بہاناں۔
نہیں صدقہ اجے کیتا علیحدہ
جدوں تاریخ دسویں لنگھ جاوے
جو ہفتے نوں اساں بھرنا ہے واڑہ
کراں گے اُس دہاڑے ایہ خیراتاں
جدوں مُدت ہوئی وعدے دی پوری
کئے وارنٹ لیا فوجداری۔
اوتھوں پھر آوندیاں ہفتہ لنگھایا۔
جدوں پھر سیٹھ گھر تشریف لیائے
اوہناں نوں ویکھ اوہ کنجوس بھارا
کرے افسوس نے آکھے اوہناں نوں
تسیں کتھے رہے عاجز بیچارے
زکوٰۃ ہن کر چکا میں سبھ ادائی
مقدمیاں تے سبھے گھر بار لیندا

پچھوں اوہ پھر گیا آپے نماناں۔
کدیں اپنا موکالہ توں نہ دھووے
جویں بندوق دا منہ نظر آیا۔
کریں سارے محلّے وچ دُہائی
خدا دے نام نے سانوں اکایا
کریں پُن دمڑی دیویں دہاڑیاں
تینوں چھُٹ جاوندا لوں لوں پسینا
اسی غم وچ لنگھاویں دن تے راتاں
گھروں باہر کدی دسّی نہ آویں
تینوں سد سد کے آخر پت جا ہے
نہیں پڑھیا ہے تدہ آتوا الزکوٰۃ
اجے میں مال دا میزان لگاناں
رکھیں دسویں تلک ایہو ارادہ
تینوں شیطان ایہ گوئیے سکھاوے
مبارک ہے جمعے دا اوہ دہاڑہ
اسی دن بانٹ دیوانگے زکوتاں
پیا لاہور تینوں کم ضروری۔
کیتی چا سیٹھ جہلم دی تیاری
پچھوں اوہ روز وعدے دا وہایا
اُہناں بھی آن کے چہرے وکھائے
تاسف دی گئے انگلی وچیارا
غریبو کجھ نہیں ملیا تساں نوں۔
تساڈے لینے سُن بخت ہارے
میرے ذمے تے آہی جسقدر بھائی
خدا دے نام دا پیسہ نہ دیندا

اینویں جھک مار گے جوڑے خزانے	خدادے نال بھی کردا بہانے
خدا صاحب قرآن اندر سناوے	تیرے جیہاں کنجوساں نوں سناوے

قَالَ اللهُ تَعَالیٰ اِنَّ الَّذِیْنَ یَکْنِزُوْنَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا یُنْفِقُوْنَهَا فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِیْمٍ یَّوْمَ یُحْمٰی عَلَیْهَا فِیْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُکْوٰی بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ وَظُهُوْرُهُمْ هٰذَا مَا کَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِکُمْ فَذُوْقُوْا الْعَذَابَ بِمَا کُنْتُمْ تَکْنِزُوْنَ

کرن جیہڑے ذخیرے جمع بھائی	رکھن سونے تے چاندی نوں وہائی
نہ خرچن مال نوں رستے خدادے	دکھاں وچ مار اوہناں نوں سناوے
تپائے جاوسن اوہ مال سارے	جتھے دوزخ النبے سخت مارے
جدوں آتش طرح ہوجان تپکے	اوہناں نوں داغ دل تے جان ٹپکے
اوہناں دے متھیاں نوں داغ دیسن	تے پٹھاں وکھیاں سبھے سڑیسن
اوہا ایہ مال رب کہسی بلا کے	جو اپنے واسطے رکھیا چھپا کے
فذوقوا پس چکھو بدلے اوہناں دے	جو آہو مال نوں اندر چھپاندے
خدادے راہ اندر نہ خرچیو نے	ہن اپنی جان دا دشمن ہوئیو نے
سنی قارون دیا اوساک دارا	سنی کوڈی نہ دا او نابکارا +
خدا دا حق کیوں تدھ گھول پیتا۔	تینوں شوماں دا کیس سردار کیتا
ایہ تیرا مال کم تیرے نہ آوے	نہ تیرے ہمراہ ہک کوڈی نہ جاوے
ایتھے رہ جاوسن سارے خزانے	جدوں بھیجی اجل تیری خدا نے
کریں جس مال وچ ہی دنرات رکھی	جے ہک کوڈی ملی تینوں نا آکھی
کریں جس مال واتوں ایڈ مانا	جیسے تینوں نہ ہک وهیلا وکھانا
کریں جس دا وساہ نہ اک رائی	نہ رہسی تینوں اسدی ہوش کائی
کریں جس دے پچھے ایڈے پسارے	اوہا آخر نوں تینوں ڈنگ مارسے
بنے گا اژدہا روز قیامت	ہووے گی اسوقت تینوں ندامت
رسول تے سنے اینویں ہے بتایا	حدیثاں نال کر ثابت وکھایا

قَالَ النَّبِیُّ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ مَنْ اٰتَاهُ اللّٰهُ مَالًا فَلَمْ یُؤَدِّ زَکٰوتَهٗ مُثِّلَ لَهٗ مَالُهٗ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ شُجَاعًا اَقْرَعَ لَهٗ زَبِیْبَتَانِ یُطَوَّقُهٗ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ ثُمَّ یَاْخُذُ بِلِهْزِمَتَیْهِ یَعْنِیْ شِدْقَیْهِ ...

ثُمَّ يَقُولُ اَنَا مَالُكَ اَنَا كَنْزُكَ ثُمَّ تَلَا فَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ الْاٰيَة

خدا جس نوں کرے دولت دوائیں
زکوٰۃ اس دی لکالے پھیر ناہیں
بنے اوہ مال صورت اژدہا دی
نہایت بدنما آفت خدا دی۔
پوے سائیں دی گل اوہ طوق پہائی
خدا دا حق جیں رکھیا دبائی۔
کھکھاڑیاں اسدیاں قابو کریسی
مریسی ڈنگ تے اسنوں اکھیسی
تیرا ایں مال میں تیرا خزانہ
کریں توں جس پچھے سو سو بہانہ
پڑھی پھر ایہ رسول اللہ نے آیت
کریندا ابوہریرہؓ ایہ روائت

فَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَا اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُوْنَ مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ

گمان اس بات دا اوہ ناں لیاون
دیتے رب دے بخل جیہڑے کماون
جو ہے کارن انہاں دے اوہ بھلائی
نہیں بلکہ کرن اپنی برائی۔
حشر نوں طوق اوہ جاسن پہنائے
بخل جس بات دے اُنہاں کمائے
خدا وارث تمامی ورثیاں دا۔
زمین آسمان تے ورثیاں دا
تسیں جو کجھ کردا اوہ سبھ پچھانے
تساڈے دل دیاں باتاں بھی جانے
بنائیں او بخیلا نا مرادا۔
زکوٰتوں منکرا بد اعتقادا
کریں دنیا اپر توں دا گھسائی
قیامت نوں نہ جاسی پیش کائی
جدوں ایہ مال گلدا ہار ہوسی۔
تیری جندڑی نہائت خوار ہوسی
بجے دنیا تے نہ دتہ کیتی خیرائت
عذابوں ہوسی ناہیں رعائت
نہیں رہنی ہمیشہ گھر دی شاہی
ہکیدن جاوناں پیش الٰہی
سدا باقی نہ اس پتن تے بھرنا۔
مسافر نے ہکیدن کوچ کرنا۔
جدوں آئے سمن لیکے پیادے
نہ رہسن یاد دنیا دے لگادے
محلاں ماڑیاں خالی چھوڑ سیں
نہ گنجیاں جندرے بوہے مریسیں
کھلے در چھوڑ کے ہوسیں روانہ
نہ ملسی سامنا دولت خزانہ
قضیاں نال جس نوں جوڑیا تیں
اخیر اوہ بھی ایتھائیں چھوڑیا تیں
سکالا جس پچھے دوجگ وا لمیا۔
نہ جاندی وار اسنوں سانہہ چلیا

وہیاں سبہ رہگیاں اپنے ٹکانے
نہ روکڑ سا نبھنے ملسی نہ دانے
نہ گھوڑے اوٹھ نہ گائیں نہ مہیاں
نہ کھوہ زمیاں ایتھائیں سبہ رہیاں
خدا دے واسطے جو کجھ دتوائے
ذخیرہ اوہ قیامت دا ہوئی
کریں جس مال دا صدقہ ادائے
بنے گا اوہ تیرا موجب رہائی
خدا دے حکم توں منی پذیرا
نہ جوڑیں مال دا ایتھے ذخیرا

بیان تارک الصیام

سنی بے روزیا او بے نصیبا
تیرا احوال ہے سنیاں عجیبا
وکھاوے واسطے مومن سداویں
مگر رمضان دے نیڑے نہ جاویں
جدوں رمضان دا آوے مہینہ
ہووے تیرا فکر تھیں چور سینہ
خوشی دا چند گھر لوکاں دے چڑھیا
تیرے گھر وچہ سیاپا آن وڑیا
کرن مومن جشن تے عیش سارے
تینوں جیونکر محرم دے دیہاڑے
مسلماناں نوں خوشیاں رب دکھایاں
تیرے گھر آتریاں صدہا بلایاں
اٹھیں سحری کریں جگ دا وکھالا
کدی کھادا نہ اٹھ کے تدہ نوالا
گواہی واسطے دھڑا جگاویں-
اوچی بڑبڑ کریں ہر نوں سناویں
مگر روزہ نہ رکھیا تدہ کداہیں
کئی رمضان تدہ کیتے ازائیں
اندر وڑ وڑ کے روٹی نال چھپیں
سے تے پانی دا بھی لوٹا نال رکھیں
گھروں باہر اینویں نکلیں پلیتا
جویں کئی روز تدہ پانی نہ پیتا
جتھے مومن تینوں جاپے کوئی مل
کہیں روزے تہیں ڈاڈھی تنگ کیتا دل
نہایت سخت ہے روزہ اجو کا
ایہو دیندا پھریں ہر جاگہ ہوکا
نمازیں دوڑ مسجد طرف آویں
ملاں نوں آن کے خالی اگلویں
میاں جی بانگ بھی پڑھیو شتابی
پیاسوں ہوگئی ہینوں بے تابی
پھریں بے صبر دس دس بار ہاویں
خدا دے نال بھی ٹھگیاں کماویں
منافق ہوگیوں او بے وفارا
اتوں مومن وچوں بھارا نکارا
خدا دے فرض دا تارک ہیں نالے
پھڑے تدہ کافراں دے آن چھالے
خدا نے فرض ہے روزہ بنایا-
سیپارے دوسرے وچہ حکم آیا

قال اللہ تعالیٰ یٰاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَیْكُمُ الصِّیَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ اَیَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ... شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِیْٓ اُنْزِلَ فِیْهِ الْقُرْاٰنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَیِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْیَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِیْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ اَیَّامٍ اُخَرَ یُرِیْدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْیُسْرَ وَلَا یُرِیْدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝

معنی [illegible] ۔۔ تساڈے اُپر روزے فرض آئے
جیویں [illegible] اگلیاں اُتے ۔۔ فرض انہاں اُتے ہوئے روزے تساں تے
[illegible] ۔۔ دہاڑے گنتی دے اتہ تہیں ڈر پو
تساں نوں صرف ایہی چٹی نہ آئی ۔۔ تساڈے اگلیاں بھی ایہ نبھائی
[illegible] ساری ۔۔ تاں سن کے کرو پرہیزگاری
[illegible] نشاناں والا ۔۔ مہینے جس وچہ اتریا قرآن بالا
[illegible] ۔۔ دلیلاں واضح رستہ خدائی
[illegible] ۔۔ مہینے رمضان دا اوہ چنگا بھائی
[illegible] ۔۔ [illegible] شخص ہندا الا دے
[illegible] ۔۔ نہ [illegible] گاں نہ غیبت بیگانی
[illegible] ۔۔ مسافر یا بیمار کوئی [illegible]
[illegible] ۔۔ [illegible] رکھیں [illegible] کافی
[illegible] ۔۔ نہیں چاہندا تساڈی اوکھیائی
[illegible] ۔۔ وڈیائی نال رب نوں یاد لیا کر
[illegible] ۔۔ کرو شکر جو اس کیتا اوہ تسے
[illegible] کیتا ۔۔ تساں پر فرض سن رمضان کیتا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم اتاکم رمضان شہر مبارک فرض اللہ عز وجل علیکم صیامہ [illegible] مردۃ الشیاطین

[illegible] ۔۔ تساڈے اُتے اوہ رمضان آئے
[illegible] ۔۔ فرض [illegible]

خدا ور آسماناں وسے کھلاوے
ستے مارے جاوندے دردوزخا کے
اچھا ایہ مہینہ رب بنایا
کرن مومن ویہاں راتیں بھلائی
تینوں سیے روزیاں کی نام ہوئی
کہیا رمضان واتینوں سبے سارا
وگاری پکڑیا باوین جے بھائی
مگر روزے دے نیڑے نا وجاویں
کدی راتیں نہ تدہ قرآن سنیاں

مہینہ ایہ جدوں تشریف لیاوے
چھٹی شیطان بھی اسوچ دہ پاوے
خدائے رحمتاں وامہینہ وسایا
رکھن روزے سنن قرآن بھائی
جو تدہ روزہ نہ رکھیا معل کوئی
لگایا اوس نے کیا تینوں دوگارا
پھر یں ھب کھانہ کھاوتیہ چرکائی
سارا رمضان کل ل میں لکھاویں
سبھو رستہ بے ایماناں وانجیاں

قَالَ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ الصِّيَامُ وَالْقُرْاٰنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَقُوْلُ الصِّيَامُ أَيْ رَبِّ إِنِّيْ مَنَعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفِّعْنِيْ فِيْهِ وَيَقُوْلُ الْقُرْاٰنُ مَنَعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَشَفِّعْنِيْ فِيْهِ فَيُشَفَّعَانِ — رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِيْ شُعَبِ الْإِيْمَانِ

نبی صاحب حدیثاں وچہ بتاون
کہن روزے جدوں سارا خدایا
شفاعت کر میری منظور سائیں
کہے قرآن وچہ درگاہ خدا ئے
کدوں اس نوں عذاب ہرگز نہ دیئے
بتا تیری شفاعت کون کرسی
نہ تدہ روزے رکھے جو اوچھوڑ بیٹھن
نہ تدہ قرآن سنیا ہا سینی

روزے قرآن بندے نوں چھوڑ دینے
اساں ہر خواہش اسنوں ہٹایا
عذابوں اس بندے نوں توں بچائیں
جو راتیں اس دی میں نیند اڑائی
شفاعت ہر دو دی سب قبول
تیری اسوقت کیہڑا اوہ بھری
خدا دند رب نے تیرا فریسن
بنا کہیری عبادت نال سے جیہیں

قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَدْرَكَ رَمَضَانَ وَلَمْ يَصُمْهُ فَهُوَ [illegible]
إِنْ لَمْ يَكُنْ بِهِ عِلَّةٌ أَوْ مُسَافِرًا فَادْخُلُوْهُ جَهَنَّمَ [illegible]
وَفِيْ حَدِيْثٍ آخَرَ [illegible] صُوْمُوْا [illegible] رَمَضَانَ [illegible] فِي الْأَيَّامِ
[illegible] وَإِذَا [illegible]
ذٰلِكَ فِيْ [illegible] أَلْفِ [illegible]

نبی کہیا جو ماہ رمضان پہ مہیسے۔
تے قادر ہو کے روزے نہ رکھیسی

مکان اس لئے جہنم رب بنایا
عذر دے باہجہ جس روزہ ونجایا

فرشتے ست آسماناں دے سارے
کرن پھٹکار اوپر اوس نکارے

نے جو ہک جان کے روزہ گو ہسی
اوہ لکھ سال وکھہ دوزخ دا پاسی

تے عورت جسدی روزہ اک چھوڑے
تے خاوند اوسدا اوسنوں نہ ہوڑے

او بھی ست لکھ برس پاوے سزائیں
جیہڑا عورت نوں کرسی منع ناہیں

قَالَ النَّبِیُّ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فِی النَّارِ وَادٍ عَذَابُهَا اَشَرُّ مِنْ كُلِّ عَذَابٍ لَمْ یَكُنْ فِیْ تِلْكَ الْوَادِیْ اِلَّا اٰكِلُ الْقِیَامِ شَهْرُ رَمَضَان

جہنم دے اندر ہے ایک وادی
عذاب اسدا بڑی زحمت خدادی

عذاباں ساریاں تھیں سخت مندا
نہ جاسی ہور اس وادی میں بندہ

مگر رمضان دا روزہ جو کھاسی
اسی وادی میں اوہ ڈالیا جاسی

سگاں دی شکل رب اُسنوں اٹھلاوے
جیہڑا رمضان دا روزہ ونجاوے

کوہیں او غافلا اس تھیں گناہ را
نہیں ناہیں سگاں دی شکل یارا

نہیں صائم نہ روزے نوں گوائیں
خدا دے قہر کولوں خوف کھائیں

متاں کتا تینوں بیا رب بناوے
تمامی شکل تیری جا پٹاوے

کریں سبے روزیا خوف ایہے
نہ کر رمضان وچہ کوئی تباہی

نہ کریں حرمتی رمضان سندی
نہیں اتھد نوں ایہ عادت پسندی

خدا تینوں کرے اپنی ہدایت
کریں رمضان دی ہر دم حمایت

پنڈ یوا ایہ پند میری کن پائیں
شفیع رمضان نوں اپنا بنائیں

بیان تارک حج

سنیں او منکر حجوں توانگرا۔
لوا بات نہ تھیا ملک کلے تے لمبڑا

سداویں چودھری میکن ٹوہاناں
تیری دولت نوں میں ناہک پہچاناں

نہ کیتو حج بیت اللہ دا بھائی
بھلا دولت تیرے کس کم آئی

سنگھو ہتیا تیرا چودھر کس کام تیرے۔
تیرے جیہے چودھری ویکھے بتیرے

تیری ایہ خاندانی قسمہ جاسے۔
جدوں تینوں خدا حاضر بلاسی

گماشت گیریاں ایہ کم نہ آون۔ نہ ہنڈیاں جائیداداں جا چھوڑ آون
تیرا چیت بہت کابل طرف وگدا مدینہ طیبہ کیہوں دل نہ لگدا۔
بخارے خلم دلّی روز جاویں کدی مکّے طرف پھیرا نہ پاویں
پھریں کشمیر ہندوستان ہیوندا عرب کیوں نہیں تیرے درکار آوندا
ہوئے ہر اک ملک دا سیر تیرا عرب دیناں کیوں ہے ویر تیرا
کئی صدہا روپئے تدہ گوائے مگر نا حج بیت اللہ دا بھائے
حراماں تے کویں ضائع خزانے تے فرضاں نوں بھلایا بے حیائی
عجائب گھر دیاں ہو روز چائیں خدا دے گھر دا ہر گز خیال ناہیں
جنہوں ہر تھیں خدا چنگا بنایا تے جس دا شان ہر کولوں ودھایا

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِيْ بِبَكَّةَ مُبٰرَكًا وَّهُدًى لِّلْعٰلَمِيْنَ فِيْهِ اٰيٰتٌ بَيِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰهِيْمَ وَمَنْ دَخَلَهٗ كَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ

جو لوکاں واسطے پہلے مقرر ہویا گھر اوہ جو ہے مکہ دے اندر
مبارک برکتاں والا گھر اناں ہدایت واسطے صاحب جہاناں
نشانیاں اس میں ہین ظاہر تقیمی تے ابراہیم دی جاگہ قدیمی
ہووے داخل جو اس میں امن پاوے کوئی غالب نہ اسدے اُپر آوے
خدا دا حق ہے لوکاں تے آیا جو کرنا حج اس گھر دا بتایا
ہووے توفیق جسنوں اسدے راہ دی کرے اوہ حج جا اس قبلہ گاہ دی
تے جو انکار حج کولوں لیاوے نہ اوہ منکر خدا دا کجھ گھٹاوے
غنی اللہ اوہ ہے سارے جہانوں کسے گلدی نہ اسنوں لوڑ جانوں
جو اُس دے حکموں سر گردان ہویا اس اپنا دین تے ایمان کھویا
خدا دا کجھ نا اوہ نقصان کردا دلی اوہ آپ ہو مردود مردا

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ لَّمْ يَمْنَعْهُ مِنَ الْحَجِّ حَاجَةٌ ظَاهِرَةٌ اَوْ سُلْطَانٌ جَائِرٌ اَوْ مَرَضٌ حَابِسٌ فَمَاتَ وَلَمْ يَحُجَّ فَلْيَمُتْ اِنْ شَاءَ يَهُوْدِيًّا وَاِنْ شَاءَ نَصْرَانِيًّا رواہ الدارمی

نبی صاحب تہیں وچ مشکوٰۃ آیا جنہوں رب العلا مالک بنایا

تے ایسا عذر بھی کوئی نہ پاوے — جیہڑا حج کرن تھیں اسنوں ہٹاوے
نہ ظالم بادشاہ جو منع کر دا — نہ حائل مرض ہے جس تھیں اوہ ڈردا
مرض حائل جو ہوے بند کرنوالی — نہ ایہہ ہے مرض رب اسنوں دکھالی
جے پھر اوہ حج دے کیتے باجھ مویا — نہ اس دا خاتمہ بالخیر ہویا
مرے بہاویں یہودی یا نصارے — خدا اس دا نہیں حافظ ہے یارا
سنیں ا منکرا جیوں اسیرا — بیچارہ یا تندرستا عذر گیا
تینوں کیہڑی مرض نے بند پایا — جو توں نے حج کعبے دا بھلایا
نہ تینوں سیل نہ سرسام تینوں — نہ کیتا دق نے بے آرا تینوں
نہ تینوں ٹوٹاں دی تھوڑ کائی — سواری دی نہ تینوں لوڑ کائی
نہ ظالم بادشاہ دا خوف بارے — تیرے اس حال ہیں کیوں بخت ہارے
تیرا اسلام تینوں کس دل ہٹایا — یہودی ہوکے مرنا توں نے چاہیا
ہوئی نوبت نصارے کیوں پسندی — لگی اسلام دی کیوں ریت مندی
توں نے کیوں حج کعبے دا نہ پایا — بنا اسلام دا پنجواں ڈھایا
جہانتک نہ کرینگے حج بھائی — نہیں ثابت تیرا اسلام بھائی
بنا اسلام دے پنج ہن آئے — رسول اللہ حدیثوں میں بتائے

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلٰى خَمْسٍ شَهَادَةِ أَنْ لَّا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ وَإِقَامِ الصَّلٰوةِ وَإِيْتَاءِ الزَّكٰوةِ وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ ۔ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ (مشکوٰۃ)

اول کلمہ شہادت دا الاآن — نماز اور صدقہ روزے حج پاآن
نماز اور کلمہ روزے ہر تے آئے — تے صدقہ مال داراں تے بتائے
نہ کرنا حج اس تے ہے فریضہ — جنہوں توفیق رستے دی عزیزا
اگر توفیق پاکے حج نہ کر دا — نہیں اسلام تے اوہ ٹھیک مردا
نبی دے دین تے مرنا قبولو — بنا اسلام دا پنجواں نہ بھولو
خدا دے راہ تے دولت نوں لٹاؤ — نہ کر کر جمع آخر چھوڑ جاؤ

بیان فضل قرآن کریم

سنیں او مومنان پرہیزگارا — گکھاں نہیں ڈرلوالبا ستمگارا
بیگانی تند کپڑے وچہ نہ پاویں — تے حصہ بھیں واسارا دباویں
ثلث واجسنوں رب مالک بنایا — تے تدہ اسنوں نہ اک پیکھایا
پھر بن گلیاں دیاں گکھاں تہیں ڈردا — تے اندرے اندر نوڑی غرق کردا
تینوں بگلے دی کس عادت سکھائی — جو ظاہر نکل کیا اس نے بنائی
بزرگاں وانگ ہولی قدم چاوے — لبھس مچھلی نے تا بت نگل جاوے
ایہو حالت تیری بلکہ زیادہ — انوں موس وچوں دشمن خدا دا
خدا جو فرض تیرے تے ٹھہرایا — حراماں نال تدہ اسنوں ملایا
خدا جس دا ہے خود فتوی بتایا — اسی پر عمل کرناں تدہ ہٹایا
خدا جس دی وصیت کرسا ہی — او ہاں تدہ آپنے دل نہیں بھلائی
سنیں او متقیا نے مسلماناں — رکوعوں منکرا قرآن خواناں
کریں قرآن دی تعظیم بھاری — مگر تو نے اطاعت کیوں وساری
پڑھیں ہر روز منزل طوطیا نوار — نگر احکام پر چلنے نہیں ہے عار
خدا صاحب نے سن جیونکر بتایا — ہے ورنہ بانٹنا کس طور آیا

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی يُوْصِيْكُمُ اللّٰهُ فِيْٓ اَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ فَاِنْ كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَاِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ

حکم اولاد رب تم کو بتاندا — حصہ ہک مرد نوں ہی دو زناں دا
یعنے جے ہک بھرا تے دو ہیں بھیناں — او نہاں نے مال النصف والنصف لیناں
جے دو تھیں ودہ زناں تاں دو تہایاں — او نہاں نوں لیناں ترکے تہیں آیاں
جے ہک ہووے تاں ادھا مال پاوے — خدا ایہ حکم ترکے دا بتاوے
نہ تدہ ادھا نہ تدہ دتی تہائی — اکلیاں باپ دی دولت دبائی
نہ بھو بھیں نوں نہ بھیناں نوں دتوئی — تمامی ہضم آپنے ہی کیتوئی
جیہا حق بھیں دا دبیا بیٹھا ہیں — دوہاں دا حق تدہ کیتا نابیدہ
مسلمانی دی کیہہ جاگہ تیری — خدا دے حکم دا [illegible]
رکوع سارے نہیں تدہ [illegible] — جو حصہ بھین دا تدہ [illegible] لیناں

اگر بھائی تیرا ہو فوت جاوے ۔   تو عورت اس دی نوں بھی توں سناوے
تمامی ترکہ اس دا داب جاویں   بیچاری رانڈ نوں نا کجھ وکھاویں
وہ ہے حالانکہ مالک ثمن پوری   ہے حِصّہ آٹھواں اُسدا ضروری
اگر اولاد ہے تیرے بھرا دی   تو بے شک ایہ وصیت ہی خدا دی
اگر اسدی نہیں اولاد کوئی ۔   رُبع دی مالکا نے پھر اوہ ہوئی
تیرے بھائی دا جو ترکہ رہیگا   چہارم حِصّہ عورت نوں ملیگا
چاہے بیٹھے چاہے اوہ بہاگ جاوے   نکاح چاہے کسی سے اوہ پڑہاوے
لئے گی حِصّہ خاوند دا برابر ۔   تینوں ہونا نہ چاہیے اس سے نابر
اگر روکیں گا توں اسنوں نکل ہے   تو منکر ہو ویگا حُکم الہ سے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰے وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصّٰلِحِيْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَائِكُمْ

نکاح رنڈیاں دے اپنے تھیں پڑھاؤ   خدا کہندا نہ اوہناں نوں بٹھاؤ ۔
مگر حکم خدا جیسا نوں مندا   تیرا ثانی ایہی شیطان بندا
اجیہا حکم اس دا نوں نے ماناں   عجب حالت تیری او مسلماناں
سدا دیں مولوی وعظاں سناویں   نہ حِصّے رنڈیاں دے خود دباویں
شریعت دو جہاں دی جا بنیٹریں   تے اپنے حال دا قِصّہ نہ چھیڑیں
جتھوں تینوں نہ حِصّہ ٹھیک ہوی   شرع پر چلنا دشوار تھیوے
سکھا شاہی نوں تد منظور کیتا   تے چالا دین والا دور کیتا
ہویوں پوسکم اسد تہیں تعین عاری   ڈٹھی قرآن دی کیا ستمگاری
توں ہیں او منکر اسنگی اہناں دا   جنہاں دے حق ایہ اسد بتاندا

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰے وَاِذَا دُعُوْا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ وَاِنْ يَّكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ يَاْتُوْا اِلَيْهِ مُذْعِنِيْنَ اَفِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَمِ ارْتَابُوْا اَمْ يَخَافُوْنَ اَنْ يَّحِيْفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُوْلُهٗ بَلْ اُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ

جدوں اسد نبی ول اوہ سدیون   جو شرعی حکم اہناں نوں دسیودن
تو ہک فرقہ اہناں تہیں مونہ وٹاوے   جو شرعی فیصلہ ساہنوں نہ بھاوے
تے جے ہووی اہناں کارن بھلائی   شرع پر آوڑسے دہوناں جھکائی

تعجب سے کہے اللہ بارے ۔۔۔ دلاں وچہ ہے اوہناں نوں کیا بیماری
کہے اللہ نبی تھیں خوف کھاون ۔۔۔ جو منگلے ظلم اوہناں سے تے کماون
نہیں بلکہ اوہ خود ظالم ہیں بھاری ۔۔۔ جنہاں نے راہ شریعت دی وساری
سنیں او خوجیا شیخا گومہارا ۔۔۔ شریعت تھیں کیتوئی کیوں کنارا
خدا دا فیصلہ تدہ کیوں نہ بھایا ۔۔۔ شریعت تھیں بھلا کیوں خوف آیا
تیرا اسلام تہیں کیوں روح چلیا ۔۔۔ شریعت چھوڑ کے قانون ملیا
حدود اللہ نوں تدہ کیوں ہٹایا ۔۔۔ تعدی کر کے لوکاں نوں اکایا

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَمَنْ یَّعْصِ اللّٰہَ وَرَسُوْلَہٗ وَیَتَعَدَّ حُدُوْدَہٗ یُدْخِلْہُ
نَارًا خَالِدًا فِیْھَا وَلَہٗ عَذَابٌ مُّھِیْنٌ

جو اللہ دے نبی دی ضد کماوے ۔۔۔ تے حداں اسدیاں تہیں لنگہ جاوے
خدا اسنوں تتی آتش میں پاوے ۔۔۔ سدا اس میں خواری دکھ اٹھاوے
ایہو انعام بس تینوں ہے کافی ۔۔۔ نہیں امید ہو تینوں معافی
جو ناحق جائداداں تدہ دبایاں ۔۔۔ انہاں دے حق حدیثاں بہت آیاں
مگر کس نوں سناواں کون منے ۔۔۔ جنہاں قرآن دے احکام بھنے
قرآنوں منکراں نوں کیا سنائیے ۔۔۔ جویں اندھے نوں شیشہ جا وکھائیے
پیا بیرا اب نہ بڑھ حدادب سے ۔۔۔ متاں مارے تجھے لاٹھی غضب سے

بیان اکل الربوا

سنیں او مسلماناں سود خوارا ۔۔۔ محراباں والیا پرہیزگارا
سنیں کن ہو نیاں نے او مکارا ۔۔۔ تیرا کیوں آن ہویا بدستارا
ایہ کھانا سود کس تینوں سکھایا ۔۔۔ تیرا کیوں طالع بیڑا اڈ بایا
لمی داڑھی نوں تدہ کیوں لیک لائی ۔۔۔ محمدی شرع سکھاندی ہٹیر ائی
کیتو تسبیح نوں کیوں بدنام آکے ۔۔۔ جنہوں تدہ کیوں نہیں پایا بہکے
متھے محراب کیوں لاکے گوایا ۔۔۔ سنڈ ہورہی نلک کیوں ناہیں لگایا
زبیں سے نے رگڑ منہ کالا کینوں ہی ۔۔۔ فریباں نال لوکا نوں مٹھوئی
اٹھائی سبکڑا منی کراڑاں ۔۔۔ تے مومن ہونیاں کڈھدی ہے ہلاڑاں

کئی چیزاں حرام اللہ بتایاں۔
بیاج ہور سور تے مردے بلایاں
کریں سارے حراماں تھیں کنارا
نہ کھاویں خون تے مردار یارا
کدیں تدہ سور دا گوشت نہ کھایا
بھلا کیا بیاج نے لٹکا دکھایا
ویکھیں مردار نے نکٹ ں دباویں
کتے دا ماس بھی ہرگز نہ کھاویں
بھلا کیا ہے اوہناں دیو چہ برائی
کریں کیوں اسقدر پرہیز بھائی
فرق کیا سور اور سود میں ہے
اجازت سود کیس مذکور میں ہے
کیتا مردار تھیں جس منع بھائی
اسی نے سود دی حرمت بتائی
جنھوں تدہ سور دی حرمت نوں پایا
اسی وچہ سود دا بھی حکم آیا
عجب او نسود یا تیری دانائی
جو چھڈیا سور تے گل سود پائی
ابجے پرہیز توں کر داحراموں
ہویوں غافل توں اللہ دی کلاموں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰے یٰاَیُّھَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰہَ وَذَرُوْا مَا بَقِیَ مِنَ الرِّبٰوا اِنْ کُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا فَاْذَنُوْا بِحَرْبٍ مِّنَ اللّٰہِ وَرَسُوْلِہٖ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَکُمْ رُءُوْسُ اَمْوَالِکُمْ لَا تَظْلِمُوْنَ وَلَا تُظْلَمُوْنَ ○

کہے رب مومنو اللہ تھیں ڈرناں
تے باقی بیاج دا پچھا نہ کرناں
چھڈو سوداں اصل اپنا پچھانوں
اگر مومن ہو تم ایہ بات مانوں
فان لم تفعلوا پھر جے نہ کرسو
تا اللہ تے نبی دے نال لڑسو
جے سنکر حکم پھر نہ سود چھوڑو
خدا دے نال کرنا جنگ لوڑو
سنیں او سود خوارا نابکارا۔
خدا دے وبربا لڑنے دے یارا
خدا دے نال نت کریں لڑائی
عداوت نال پیغمبر دے پائی
خدا دا جنگ تدہ منظور کیتا
تینوں اس حرص نے مغرور کیتا
کدی تے باز آ نہ کر لڑایاں
خدا دے نال ہمسریاں نہ آیاں
تیری ایہ کت تلک تلوار چلسی
خدا دا حکم جب آیا نہ ٹلسی
کریں گا کیت تلک دنیا دا ناناں
تو ہے آخر کہی دن ہار جاناں
خدا دے نال کس دا زور چلدا۔
غضب اس دے جہان سارا نہ جھلدا
نہیں او سنوں کوئی لشکر دا گھاٹا
کہے پل میں تیرا اوہ چور گاٹا

اوہ ہک مچھر نوں جیکر جا بجاوے
لکھاں فرعون جیہے اس نے مارے
توں ہیں کس باغ دی مولی بچارا
نظر کر ویکھ اپنے وڈ وڈیرے
جنہاں ایہ مال تے اسباب جوڑے
نہیں ایہ جنگ تیرا توڑ چڑھناں
خدا تینوں اجیہا خوار کرسی
تدوں ایہ جنگ کرنا بھل جاسی
نہ رہسن یاد ایہ تینوں لڑایاں
اونہوں تک ہے تیرا ایہ ظلم جاری
جدوں تینوں خدا دی مار ہوئی
نہ رہسن ایہ تیرے سب کارخانے
اجیہا رب تیرا بیڑا ڈباسی +
شرم کر سودیا او ڈر خدا تھیں
یزید اور شمر نوں مندا الاویں
کڈہیں گالیں شمر نوں روز اڑیا
تے اپنے آپ نوں تدہ کیوں بھلایا
نبی دے نال نت دنگہ مچاویں
ابجے شکوہ یزیدی نوں ہیں کردا
نبی دا دوہترا اس نے مرایا
ذرا انصاف کرکے ویکھ بھائی
یزید اہی بڑا ظالم یا توں ہے -
ہویا ملعون اوہ سارے جہاندا
تیرا ہے نام کس درجے میں آیا
بتا ہن کون توں ہیں سود خوارا

زمین اسمان دا تختہ اڈاوے
کروڑاں بادشاہ اس پیش مارے
کریں اڑیاں خدا دے نال یارا
گئے کتھے اوہ دادے باپ تیرے
خدا لانے ویکھ کس جاگہہ گھسوڑے
بھلا تدہ کب تلک رب نال لڑناں
جو پھر تیری نہ کوئی ہام بھرسی
خدا صاحب جدوں نیزہ اٹھاسی
جدوں تیں ول خدا واگاں اٹھایاں
جتھوں تک نہیں خدا کیتی قہاری
کسے جاگہہ نہیں ملنی ہے ڈھوئی
محلاں باغ ہو جاسن بیگانے
جو پھر ایہ وقت ہتھ تیرے نہ آسی
ہٹا لے ہاتھ ہن جنگ وجفا تھیں
اونہاں نوں رات دن پھٹکار پاویں
جو پیغمبر دے دوہتے نال لڑیا
توآں نت جنگ تدہ رب نال پایا
خدا دا خوف ہرگز نوں نہ کھاویں
تے آپ اس تھیں اگیرے قدم دھردا
تے تدہ اللہ نبی سنگ ویر پایا
جو کس دا دی ہے دوہاں تھیں دوہ برائی
جو رنت اللہ نبی دا جنگجو ہے ر
جو نال حسین دے جھگڑے مچاندا
خدا دے نال جس نے جنگ پایا
تیری ذلت دا ہے کہیڑا کنارہ

یزید اجنک ہے لعنت دا نشانہ
کسے مومن نوں اجنک اوہ نہ بھاوے
نہ اس دے نام دا کوئی شرف کردا
نہ شمر ہے کسے اجنک سدایا
اہناں ناماں نہیں چوہڑے عار کردے
ہویا سارا جہاں ویری اہناں دا
کریگا کون تیری خیر خواہی۔
کرے لعنت نہ تینوں کون ہبنا۔
کرے گا کون پھر امداد تیری۔
اگر چاہیں توں دو جگ دی بھلائی
بہت مدت ہویوں کردا لڑائی
فکر کر او بیاجاں کھان والے
کہیا تدھ ہور چہ رب نال لایا۔
لڑایاں چھوڑ رب کولوں حذر کر
گناہ اسدا دساں تینوں جو آیا

تے بنیوں آج نوں اسدا بھی نانا
سنے جو نام اوہ پھٹکار پاوے
نہ اس دے نام تے کوئی نام دہردا
اہناں ناماں نوں جگ منوں اٹھوایا
نہیں چہیار بھی ایہ نام دہردے
اہناں نوں ہر کوئی پھٹکار پاندا
جدوں رب نال تدھ کیتی لڑائی
خدا دے نال جد تدھ جنگ کیتا
نبی اللہ دا جد ہویوں توں ویری
خدا دے نال نہ کر جنگ بھائی
اجے تینوں خدا ترسی نہ آئی۔
خدا دے نال ضداں لان والے
ایہ تینوں کس منافق نے سکھایا
صلح کر لے صلح کر لے صلح کر
حدیثاں وچہ رسول اللہ بتایا

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ اَلْقَى اللهُ بِثَلٰثٍ وَّثَلٰثِيْنَ رَقَبَةً وَّلَا تَلْقَ بِدِرْهَمِ الرِّبٰو

زناہ تینتیہ ۳۳ ماؤ دے کرکے جائیں
خدا نوں مل زناہ ماؤ دے کرکے
زناہ ماؤ دے کرے تیتر ۳۳ ہی بار
ہے اتنا عیب رکھدی اک چوانی
جو کوئی صد ہا روپیئے تدھ بچائے
کئی لوکاں دے تدھ جھگے اوجاڑے
تدھ اپنا گھر جہنم ویں بنایا۔
بیاجاں لین والا دین والا
ہمسنگ بیاج جیہڑا لکھیسی۔

چوانی بیاج دی ہرگز نہ کھائیں
نہ ملسیں بیاج دے درہم نفس پھڑکے
چوانی سود دی کولوں ہو بیزار
ہزاراں حیف تیری زندگانی
کیا تدھ دے نال کر کر ظلم کھائے
کئی گھر تیں نے کھا کھا سود سارے
کیاں لوں نال تدھ سنگی رلایا
دوہاں داہک برابر ہے نہ کالا
اوہ بھی اوہنانداسنگ کرسی

جیہڑا اس پر لکھے اپنی گواہی ۔۔۔ اوہ بھی مقہور ہے نزد الٰہی
اہناں سبھناں نوں تدہ بدلہ دکھایا ۔۔۔ تیری شامت اہناں پر قہر آیا
اگر توں سود نہیں کردا کنارا ۔۔۔ نہ ہوندے ایہ کدی مقہور یارا
توں گلیا آپ کتنے ہور گالے ۔۔۔ بلا حق تدہ کئی دوزخ بیچ ڈالے
ایہ کم شیطان دا چھڈ دیہ ناداناں ۔۔۔ نہ بن مصداق لعنت دا جواناں
بیاجاں بہت تدہ کھایاں کھوایاں ۔۔۔ شیطانی کم وچہ مدتاں لنگھایاں
کدی نا سمجھدوں او بدفعالا ۔۔۔ بیاجاں چھوڑ دیہو اپنا مکالا
تیرا ہن مرن دا ویلا بھی آیا ۔۔۔ وکیلاں موت دیاں آکے بلایا
گویں اپنے خدا دے پیش جاسیں ۔۔۔ بیاجاں کھاکے کیہڑا منہ وکھاسیں
توں کھٹیا اپنا سب چوڑ کیتا ۔۔۔ قیامت دی طرف نہ غور کیتا
اجے ویلا تیرے توبہ کرن دا۔ ۔۔۔ نقارہ سر پہ ہے کُج دا مرن دا
پئی بیراب بس ہدایت وس نہ تیرے ۔۔۔ خدا دے کیتیاں نوں کون پھیرے
نہیں کھاں او نترا باں پین والے ۔۔۔ تیرے گل طوق لعنت کس نے ڈالے
تینوں ایہ کس بری عادت سکھائی ۔۔۔ تیرے گل ایہ پلیدی کس نے پائی
رزق دے نال تدہ کیوں ویر پایا ۔۔۔ ایہ الٹا سبق کس تینوں پڑھایا
دگی کیوں عقل دی آ مار تینوں ۔۔۔ دسی کس ایہ کوجھی کار تینوں
گھروں خرچیں لگے تے مار کھاویں ۔۔۔ تے چھتراں نال سر پولا کراویں
پھریں بے ہوش وچہ گلیاں دی رلدا ۔۔۔ نہیں اسوقت نوں کوڈی دی ملدا
کوئی ملے تیرے منہ پر مکالا۔ ۔۔۔ کوئی مٹی تیرے سر پاون والا۔
کوئی رستہ تیری گردن نوں پاوے ۔۔۔ کوئی کتے طرح تینوں بھکاوے
نہیں اس وقت کچھ پرواہ تینوں ۔۔۔ نہ عزت اپنی دی چاہ تینوں
تیرے منہ وچہ اگر کوئی موت جاوے ۔۔۔ معاذ اللہ شرم تینوں نہ آوے
گرے بھاویں کوئی تیں سنگ ہی گُنکار ۔۔۔ نہیں امید جے ہوویں شرمسار
نہیں لائق تینوں ایہ کار بھائی ۔۔۔ تیری مٹی ہو جاسی خوار بھائی

کریں اس تھیں کنارا رب بتایا ۔ ۔ ۔ ہے سورت مائدہ وچہ حکم آیا۔

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی یٰاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَیْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّیْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝ اِنَّمَا یُرِیْدُ الشَّیْطٰنُ اَنْ یُّوْقِعَ بَیْنَکُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ فِی الْخَمْرِ وَیَصُدَّکُمْ عَنْ ذِکْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّنْتَهُوْنَ ۝

سوا اس تھیں نہیں ای اہل ایمانوں ۔ ۔ ۔ خمر جوا تے بُت اور تیر جانوں
گندے شیطان دے ایہ کم سارے ۔ ۔ ۔ انہاں سبھناں تھیں ہو جاؤ کنارے
ہوو شاید خلاصی پان والے ۔ ۔ ۔ نہ جاؤ آتش دوزخ میں ڈالے
پیا شیطان اس گلدے ارادے ۔ ۔ ۔ عداوت بغض ڈالے وچ تساڈے
شراب اسواسطے تمکو پلاوے ۔ ۔ ۔ اسی کارن تساں جُوا کھلاوے
تساں نوں یاد رب دی تھیں ہٹاوے ۔ ۔ ۔ نمازاں پڑھنیاں نالے بھلاوے
تسیں ہُن ایہ بُری کرتوت چھوڑو ۔ ۔ ۔ شراباں جوئیاں تھیں مُکھ موڑو
سنیں شیطان دیا او کار دارا ۔ ۔ ۔ خدا دے حکم تھیں کیتو کنارا
کہیا شیطان دا سر پر منیوئی ۔ ۔ ۔ خدا دے امر نوں بھولا دتوئی
شراباں پیوے تینوں ہے پٹیا ۔ ۔ ۔ تے جوا کھیڈ کے بھی کجھ نہ کھٹیا
خدا دے ذکر دے ایہ کام ویری ۔ ۔ ۔ تڑئی ناس کیوں ہوئی ہے تیری
نمازاں تیریاں ایہ نت گواون ۔ ۔ ۔ تینوں انگیار دوزخ دا بناون
نبی صاحب حدیثاں وچ بتاوے ۔ ۔ ۔ ترین جنیاں نہیں جنت کوئی جاوے

قَالَ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ثَلٰثَةٌ لَا تَدْخُلُ الْجَنَّةَ مُدْمِنُ الْخَمْرِ وَقَاطِعُ الرَّحِمِ وَمُصَدِّقُ السِّحْرِ

اوّل جو کوئی ہمیشہ خمر پیوے ۔ ۔ ۔ دوجا ساکاں تھیں جو کوئی قطع ہیوے
تریجا پیچ جو جادو نوں جانے ۔ ۔ ۔ انہاں دے دوزخاں اندر ٹکانے
حدیث اک ہور جو نہاندی حق آئی ۔ ۔ ۔ نہیں جنت انہاں نوں دخل پائی

قَالَ عَلَیْهِ السَّلَامُ لَا یَدْخُلُ الْجَنَّةَ عَاقٌّ وَلَا قَمَّارٌ وَلَا مَنَّانٌ وَلَا مُدْمِنُ خَمْرٍ

اوّل جو عاق مائی باپ سندا ۔ ۔ ۔ تے جوا کھیڈنے والا جو بندا
تریجا جو کوئی منتاں آوے ۔ ۔ ۔ دیوے صدقہ تے پھر احسان جتاوے

تے جو کھانت شراباں پین والا ۔ رہے محروم جنت تھیں مکالا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ اللّٰهُ الْخَمْرَ وَشَارِبَهَا وَسَاقِيَهَا وَ بَائِعَهَا وَمُبْتَاعَهَا وَعَاصِرَهَا وَمُعْتَصِرَهَا وَحَامِلَهَا وَالْمَحْمُوْلَةَ اِلَيْهَا

خدا لعنت خمر دے اپر پاوے ۔ تے جو پیوے انہوں بھی جو پلاوے

تے جو وچے بھی اوسنوں جو وچاوے ۔ بھی جو کڈھے جیہڑا اوسنوں کڈھاوے

جیہڑا اس نوں اٹھا کے لیاوے ۔ بھی جس کارن اٹھایا خمر جاوے

سبھے ایہ لعنتی ملعون رب دے ۔ ہوئے سب مستحق اس دے غضب دے

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ وَمَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فِي الدُّنْيَا فَمَاتَ وَهُوَ يُدْمِنُهَا لَمْ يَتُبْ لَمْ يَشْرَبْهَا فِي الْاٰخِرَةِ

جیہڑی کوئی چیز مستائی لیاوے ۔ اسی نوں خمر پیغمبر بتاوے

تے ہر مستی حرام حضرت بتائی ۔ روائیت ایہ ابن عمروں ہے آئی

ہمیشہ خمر جو دنیا تے پیوے ۔ تے انہیں مرو مجے تائب نہ تھیوے

قیامت وچ رہے بالکل پیاسا ۔ پلایا جاوسی اوس نوں نہ کاسا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَلَفَ رَبِّيْ عَزَّ وَجَلَّ بِعِزَّتِيْ لَا يَشْرَبُ عَبْدٌ مِنْ عَبِيْدِيْ جُرْعَةً مِنْ خَمْرٍ اِلَّا سَقَيْتُهُ مِنَ الصَّدِيْدِ مِثْلَهَا وَلَا يَتْرُكُهَا مِنْ مَخَافَتِيْ اِلَّا سَقَيْتُهُ مِنْ حِيَاضِ الْقُدُسِ ۔ ۲

نبی صاحب تھیں وچ مشکوۃ آیا ۔ خدا نے قسم کر مینوں بتایا

میرا بندہ جو پیوے خمر قطرہ ۔ پلاواں گا میں اوس نوں پون مضرا

تے جو کوئی چھوڑسی میرے تھیں ڈر کے ۔ پلاساں حوض قدسوں جام بھر کے

سنیں او سور کھا بے اعتبارا ۔ کہیا تینوں لگا [illegible] پیارا

او مجروحاں دیاں زخماں تھیں وگے ۔ تیرے منہ آن کے نے النفور لگے

نہائیت گندگی بدبو دی ماری ۔ تینوں جیہڑا پلاوے آپ باری

کریں او فاسقا خوف اپرے ۔ نہ پائیں گل قیامت دی تباہی

شراباں چھوڑ دے نا پی شرابی ۔ تیرے اسلام دے وچ پوسی خرابی

[illegible] ۔ [illegible]

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم لا یشرب الخمر حین یشربها وهو مؤمن

اگر ایمان دی ہے لوڑ کائی -
بجے ناہیں بہاوندی ایانڈی گل -
نہ ہوسی پھر کسی دی روک تینوں
مگر جنھوں بھی چاہیئے گل ہیں پانا
بنے مئے خوار اسویلے توں پورا
نہیں تاں لیک میخانے نوں لاویں
ایہو پیسے جو رب دے نام دیندا
ہویوں ہن ہیپ دا توں یہ ہین والا
تیرے حالات ہیں کیا کیا سنائیں
ہووے اس تہیں زیادہ کیا برائی
مگر جے توں اجیہا خمر چھوڑیں
تو ہے امید ہٹ جاوے خواری
کریں پرہیز مے خواری تہیں یارا
چنڈ یرا یہ روز شب منگے دعائیں

شراباں دا طریقہ چھوڑ بھائی
شراباں نا پیشاباں پیوندا چل -
براکہسن نہ ہرگز لوگ تینوں
ہووے نہ ٹھیک کفاراں دا باناں
جدوں سر پر رکھیں بالاندا جوڑا
رقم بے فائدہ لا کے گواویں -
شراباں دو بناں جنت ہیں پیدا
کرے لعنت تیرے تے حق تعالے
نمازاں تیریاں منظور ناہیں -
تیری توبہ نہیں منظور بھائی
کریں توبہ تے پھر ہرگز نہ توڑیں
تیری توبہ کرے منظور باری
خدا تینوں کرے اپنا پیارا
شرابوں جو یوں رہا بچائیں

باب در مذمت زنا

الزانیة والزانی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة سورۃ نور

سنیں او زانیاں اپنا مکالا -
زنا تیرا اگر ثابت ہو جاوے
سزا تیری ہے یہ گر ہیں کوارا

تیرے حق وچ کہے کی حق تعالے
تینوں سو کوڑا لگوایا جاوے
تے محصن دی سزا آئی دوبارا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم الشیخ والشیخة اذا زنیا فارجموهما نکالا من اللہ +

بیا ہیا مرد تے عورت بیاہی
دوہاں نوں پور سکے دہرتی ہیں
ایہو بدلہ خدا نخفیں ہے او بہتا

کرن جسوقت ایہ دو نویں برائی
کہیا حضرت نے وٹیاں نال مارو
حکم ہے شارع ایہو ہیں بتاندا

بناہئن کون ہیں نوں او زناہی
سزا کیہڑی دا توں مصداق بنیا
لگا سو کوڑا تینوں پیارا
کفر دے راج تینوں شوخ کیتا
کیتا ایسا زنا سنے خوار تینوں
پھریں توں ہور زنا دی طرف ہٹیا
پھریں توں موہنجدا گھر گھر اوباشا
پھریں توں جا بیجا کردا پرایاں
پھریں توں چھلیاندی سیر کردا
پھریں توں ہور ناں دی داء لگیندا
پھریں توں ہور ناں پچھے بلیپتا
پھریں توں دربدر مور کھ نکارا
پھریں توں ہور دی کردا یا رنیئے
رکھیں توں ہور زنا دی انتظاری
کریں پھر مجلسیں جھوٹھی وڈائی
زناہ وا تدہ اجے چسکا نہ چھڈیا
زناہوں تدہ اجے نہ ہار منی۔
فٹے منہ او دیوثا بے حیا وا
فٹے منہ او فٹے منہ کیا کیتوئی
تدہے ایہ عیب بھینوں تہیں کرایا
نہ کردیاں اوہ زنا جے توں نہ کردا

گوارا یا کہ تدہ عورت بیاہی۔
اسی کارن تینوں اماں نے جنیاں
وٹیاں دی ماریا کھانی ہے یارا
پھریں جھک ماردا ہر جا بلینا
نہیں گھر اپنے دی سار تینوں
تیری عورت نے تیرا نک کپیا
تیری عورت نے گھر کیتا تماشا
تیری عورت مراداں گھر بیٹھی پایاں
کیتوئی کس نوں واہی دان گھر دا
تیرے گھر ہور آ سوجاں منیندا
تیری عورت محلہ چوڑ کیتا
تیرے گھر نت لگے ٹھٹھا کردوارا
تیری بھیناں اوٹھی جھمراں دہگا سہونے
تیری خواہر نکل چلی کوارہی
تیری چاوڑ تیری بھینوں گوائی
تیری بھینوں کیا کجھ بیج کڈھیا
اجے تیری فرا آ کڑ نہ بھنی۔
فٹے منہ ایہا کنجر ابھرا وا
مکالا اپنے منہ تے ملیوئی
تدہے عورت نوں ایہ کم سکھایا
ایہو فرمان ہے خیر البشر دا

قَالَ النَّبِیُّ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ مَنْ زَنٰی زُنِیَ
وَلَوْ بِحِیْطَانِ دَارِهٖ ط

زناہ جو کوئی کسے سنگ ہو کماندا
اوہ گھر اس دی کنداں نال ہوئی

بلاشک اوہ زنا کیتا ہے جاندا
وے ایہ حکم حضرت دا نہ کھوٹی

دساں میں کھول کے او نامردا — زنا جو کوئی کسے دے نال کردا
ضرور اُسدی زناہ عورت کریسی — نہیں تاں بہین تہیں بدلہ اوہ دیسی
جے خواہر بھی نہیں اُسدی ہو کائی — گر ایہی تا زناہ رائی دسی مائی
جے ایہہ بھی مرگئی تاں کون کرسی — تا بدلہ گھڑیاں کندیاں تہیں بھرسی
گتھوں تک ہے زناہ والی لڑائی — مگر تینوں ابجے نہ ہوش آئی
زمین آسمان گر ٹل جان سارے — تو ہے ممکن نہیں کچھ چھوٹ سارے
مگر ایہ حکم حضرت دا نہ ٹلسی — قیامت تیک اس دا اثر چلسی

حکایت

جدوں ایہ حکم حضرت نے کہیا ہی — گرے گا جو زناہ کیتا بھی جاسی
تدوں اک شخص سنکے گھر نوں آیا — کہیا عورت نوں جیوں حضرت بتایا
زناہ جیہڑا کسے دے نال کرسی — اوہ بدلہ اپنی عورت تہیں بھرسی
بتاہُن کس طرح احوال تیرا — ارادہ ہے سفر جانے دا میرا
پچھتوں توں کس طرح کرسیں گذارہ — زنا کاری تہیں نہ رکھنا کنارہ
کہے عورت جے نہ کیتی برائی — مینوں بھی پھر حضوروں کرنی آئی
جے توں بچیا رہیگا اس گناہوں — تو میں بچ جاوساں آپے زناہوں
ودہاں اقرار جب پکا پکایا — تدوں خاوند سفر دی طرف دہایا
گیا پردیس اوہ بندہ خدائی — گئی مدت نہ کیتی اس برائی
مگر یک روز آئی ہک زنانی — عجائب شکل ہئے سوہنی جوانی
کھجوراں ویچنے نوں شہر آئی — دیوے ہوکا محلّیں گو بنج بھائی
کرے آواز وانگوں باشعوراں — خریدو بھائیو مٹھیاں کھجوراں
جدوں اس شخص نے سنیا آوازہ — ہویا شہوت دا دل وچہ جوش تازہ
کہے اس نوں ذرا اس طرف آویں — کھجوراں آن کے مینوں وکھاویں
کھجوراں وانگئے دے جا کھجوراں — نرہی آواز نے پایاں جموراں
زنانی سُن کے اسدی طرف آئی — چکایا نرخ اندر سد کے بھائی

جدوں اندر وڑی عورت بیچاری
زنا اس نال کیتا اس دہگا نے
پچھوں سن اس دی عورت دی کہانی
اکلی ویکھ کے دل اس دا چلیا
اوہدا خاوند جدوں گھر مڑ کے آیا
زناہ کس نال کیتو بعد میرے
نہیں کیتا زناہ میں رکھ تسلا
کہیا خاوند نے پھر مڑ کے دوبارا
کہے پھر بھی ایہو اسنوں سوانی
کسے ویناں نہ کیتی برائی۔
تریجی وار پھر خاوند الاوے
کہیا حضرت زناہ جیہڑا کریسی
عجب ہے جو نبی بھی سچ بتاوے
کہیا تا اس نے سن میرے جاناں
جے تدہ کیتا زناہ میں کیوں نہ کردی
جدوں سب حال عورت دا بتایا
ہکو تاریخ تے ہک وقت بنیاں۔
نبی دے حکم نوں برحق پچھانی
جے ہیں توں اپنے گھر دا پیارا
جویں اگ لکڑیاں نوں نت ساڑے

لگا یوس قفل اس دی نیت ماری
فراغت پا کے جا لگی ٹکانے
گیا گھر ماشکی لے کر کے پانی۔
مکالا نال اس عورت دے ملیا
پچھے عورت تھیں دس کھاں کی کمایا
کہے کیا خیال آیا دل میں تیرے
بچایا ہے گناہوں آپ اللہ
سنا بی بول اپنا حال سارا
نہیں تیری اماں ہرگز رنجانی
میںنوں رکھیا خدا اب تک بچائے
رسول اللہ نہ جھوٹ ہرگز بتاوے
اوہ بدلہ اپنی عورت تھیں ویسی
تے خاوند بھی نیرا زانی ہو جاوے
نہیں ہے جھوٹ حضرت دا بناناں
ہے سچی بات اس خیر البشر دی
تنوں تاریخ تے ویلا ملایا
دوہاں جد اوہ دیہاڑا ٹھیک گنیاں
کریں منظور فسق ہرگز نہ جانی
زناہوں زانیا کر جا کنارہ
زنا اینویں تیرے گھر نوں اجاڑے

قال النبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم الزناء یخرج البہاء

و در حدیث دیگر آمدہ است

لا یزنی الزانی حین یزنی وھو مؤمن (مشکوۃ کتاب الایمان)

زناہ ایہ تیریاں بیجاں گڈ ہیسی
نہیں کردا زناہ کوئی زناہی

تیرا ایمان بھی ضائع کریسی۔
مگر ایمان تھیں پا کے جدائی

اگر ایمان دی ہے لوڑ بارا — زناہ وے معاملے نوں چھوڑ یارا
نصیحت بر نصیحت کر چکا میں — تیری بلکہ فضیحت کر چکا میں
اگر مانیں گا خود مغفور ہوسیں — نہ مانیں گا تو خود مقہور ہوسیں
بذیرہ اب ہے فقط ڈھونڈی ہیائی — امانت اپنے مالک دی پہنچائی

تمت

قطعۂ تاریخ رسالۂ ہذا از نتائج مقبول داریں مولینا مولوی شیخ محمد حسین صاحب احمد آبادی مصنف احوال الآخرت جدید و گلزار حسین وغیرہم حال معلم عربی اسلامیہ سکول راولپنڈی۔

کیا عجب لکھا میرے مشفق نے ہدیہ دلپذیر — ہو وہیں جس کے دیکھنے سے قلب کی آنکھیں منیر
ہیں مسائل با دلائل اور عجب طرز بیان — شعر پُر تاثیر جو دل میں لگے مانند تیر
دیکھنے سے اسکی خوبی تم پہ سب کھل جائیگی — شوق سے اسکو خریدیں کیا امیر اور کیا فقیر
دے ترقی اس عزیز دلربا کو یا خدا — دین میں دنیا میں ہر اک کام میں نور الکبیر
فالبدیہہ اس کے چھپنے کا لکھا ہے تحسین — سال اطہر چھپ گیا ہدیہ عجیبہ دلپذیر

رباعی

جب ہو چکا مکمل ہدیہ دلپذیر کا — مرغوب ہو گیا وہ صغیر و کبیر کا
تحسین و آفرین ہے کہنے لگے اسطرح — ہے مستحق پذیر ثواب کثیر کا

شکریہ انطباع رسالہ ہذا از مصنف

کام میرا حسب منشا ہو گیا۔ — اب میرے دل کا تمنا ہو گیا

لاکھ فرحت ہے مجھے اس بات کی / ہدیہ میرا چھپ کے زیبا ہوگیا
حاسدو کیوں حسد آتی ہے تمہیں / کام میرا بہت اچھا ہوگیا
شکر کرتا ہوں خدا کی ذات کا / شعر بہرے کا بھی چرچا ہوگیا
گرچہ ہوں میں پُر خطاء و ناسزا / پھر بھی مجھ پر فضلِ مولا ہوگیا
چھپ چکے کتنے رسالے ہیں میرے / شہرہ میرا خوب ہر جا ہوگیا
بس یہی خواہش تیری تھی اے بہرہ پذیر / دل تیرے کا قصد پورا ہوگیا

تاریخ وفات حضرت آیات جناب مولانا مفتی الٰہی بخش صاحب ساکن بھیرہ غفر اللہ لہٗ

حضرتِ مفتی الٰہی بخش / عالم و شاعر و طبیب زمان
زیب افزائے مجلسِ پاکاں / ہم جلیس تمام خورد و کلاں
بود موصوف باہمہ اوصاف / آہ ز عالم فنائے گشت نہاں
گفت سالش پذیر از سرِ دل / بزم آرائے زمرہ جہاں

ایضاً در سال عیسوی

مفتی بے مثل الٰہی بخش / پاک ز ہر جور و جفا و منش
عالمِ باعمل خلیق و رفیق ۔ / نیک ز ہر نیک ہمہ سیر تش
مرد خدا بود ز مردانِ او / وائے دریغا کہ شدہ رحلتش
سال دعائیہ پذیر ایں نوشت / بخشش الٰہی با الٰہی بخش
گشتنت در فضہ و اکواب / رحلت مفتی الٰہی بخش

تاریخ طبع ادصاف العرب عدنیک آئین میاں کرم الدین صاحب خواجہ صاحب شاعر بھیرہ

تصنیفِ دلپذیر کی کیا دلپذیر ہے / مشتاق جسکے پڑھنے کا برنا و پیر ہے
حمدِ خدا سے لیکر تا اختتام تک ۔ / ہر شعر تاب دار چو بدر منیر ہے
ہے فاسقوں کے حق میں یہ شمشیر بے نظیر / منصف گو شیر ہے متعصب کو تیر ہے
چھپوایا جب کہ اسکو میاں کرم الدین نے / تاریخ کرم الدین سے نور ضمیر ہے

اشتہار

چند نہائیت ہی مفید دلچسپ اور کارآمد نو تصنیف صرف پنجابی کتابیں

از تصانیف منشی غلام حسین صاحب خوشنویس سکنہ حضرت کیلیانوالہ

۱ مکمل قصہ ڈھول شہزادہ و شمس رانی (۲۶×۲۰) تقطیع کی ۲۵ سطری مسطر کے ۱۶ صفحہ پر۔ اسکی تعریف صرف وہی کرسکتا ہے جسنے پڑھا یا سنا ہے قیمت ۵ر

۲ قصہ عبداللہ ایک نہائیت ہی عجیب اور حیرت انگیز قصہ ہے قیمت ۱ر

۳ معراجنامہ یعنی آنحضرت صلے اللہ علیہ و آلہ وسلم کے معراجکا ذکر کامنوں کے وزن میں ۱ر

۴ وفات نامہ یعنی آنحضرت علیہ الصلوٰۃ والسلام کی وفا کا ذکر جسکو سنکر پتھر بھی آنسو بہاتے ہیں ۱ر

۵ قصہ حضرت بلال رضؓ جدید جسکا وزن ڈھی آیاں ملا اسی آیاں وے ہی جو لڑکیاں بیاہ شادی کے موقعہ پر گاتی ہیں۔ اس قصہ کے پڑھنے سننے سے عجیب ہی مزہ آتا ہے ۱ر

۶ قصہ سولہ سہیلیاں جدید "بارہ ماہ" نمبر ۱ و ۲ ہجر و فراق کا دریا ہے ۔ؔ ر

۸ نصیحت نامہ بروزن ڈھولی بہت نرالا وزن اور نئی بات ہے ۔ر

۹ سی حرفی فراقیہ - اس میں شاعر نے غضب کیا ہے خریدو ورنہ حسرت اٹھاؤ گے ۔ر

پاک محبت جس میں ایک نہائیت سچے عشقیہ قصہ کا بیان ہے ۲ر

(نوٹ) ان کے عمدہ ہونے کا سوا اسکے میں اور ثبوت نہیں دیسکتا کہ اگر پڑھنے سے خدانخواستہ لطف اور مزہ کماحقہ حاصل نہ ہو تو قیمت واپس لیلیجئے اور کتاب دیدیجئے۔ بشرطیکہ کتاب مستعملہ نہ ہو اور نیز یہ بھی یاد رہے کہ مصنف کی اجازت کے بغیر کوئی صاحب قصد طبع نہ فرمائے ورنہ بامید نفع نقصان اٹھائیگا۔

(اعلان) جمعہ کی تعلیم یہ کتاب ہم نے بڑی محنت اور کوشش سے تیار کرائی ہے جسمیں لڑکیں اور لڑکیوں کیواسطے نہایت آسان طریقہ ہے صاحبو دوڑو اور خریدو مفت تعلیم ہاتھ سے جاتی ہے اگر اسکو نہ خریدو گے تو تمام عمر کف افسوس ملتے رہو گے قیمت بھی بہت ہی ارزاں رکھی ہے قیمت جلد اوّل ۲ر دوم ۳ر سوم ۴ر

المشتہر میاں کرم الدین تاجر کتب کشمیری بازار لاہور